

Qui perd els orígens, perd la identitat

Quan la gastronomia és cultura. Una reflexió en motiu del tancament del restaurant Pitarra a la ciutat de Barcelona.

T'agradaria tastar tots els restaurants, cafès i d'altres emplaçaments gastronòmics que han estat clau en el desenvolupament de la cultura catalana més enllà de la gastronomia. Tastar-los i preservar-los del llop, però no pots. El llop és seductor i està en situació de poder, s'emporta per davant allò que en un moment va ser un element imprescindible per al desenvolupament de la nostra societat, la nostra història.

Parlo d'establiments que a partir de l'època de la il·lustració es van convertir en punts de trobada de la societat. D'establiments que també van arribar a Barcelona i van tenir auge en l'època modernista perquè, més enllà de tenir la funció d'alimentar estómacs, alimentaven la cultura. Restaurants i cafès que, com en diríem avui des de la comunicació corporativa o el *branding*, tenien missió, visió i valors. Eren intel·ligentment avançats, les xarxes socials de quan l'arribada d'Internet era impensable.

Penso en *Els Quatre Gats*, el *7 Portes*, el *Senyor Parellada* o *Can Culleretes*, entre d'altres. Però lamento pensar-hi en assabentar-me que el *restaurant Pitarra*, sense fer gaire soroll, ha tancat les portes després de més de 125 anys aixecant la persiana incessantment. Un establiment culturalment ric que després d'una llarga trajectòria ha cedit a les inclemències de la globalització i a l'evolució que colpeja el districte de Ciutat Vella de Barcelona, però no només. Al mateix lloc, ara, hi podem trobar un *pub* irlandès.

"*El Pitarra era...*", direm, mentre seguim recordant el seu paper. Però els temps i la societat canvien. I què hi podem fer? Lamentar-ho i treure a passejar la nostàlgia serveix de poc, però que

almenys serveixi per posar de manifest que la globalització va en detriment de el que és peculiar, característic, singular; d'allò diferent de la tendència majoritària. I és aquí quan des del coneixement i reconeixement de la debilitat, la cultura catalana no n'ha de tenir prou sent una minoria, sinó actuant amb el que **Serge Moscovici**, psicòleg social, en diria psicologia de minoria activa.

Ens hi trobem immersos i podem girar el cap per fer veure que no va amb nosaltres, però seria autoenganyar-se. Realment va amb nosaltres. Hi va per cultura, per política, per economia i afecta els que ens són propers. Toca als productors obligats a malvendre els seus productes a grans cadenes, toca als restauradors i botiguers que tanquen, provoca que ens veiem destinats a no trobar cap comerç de proximitat a la vora de casa, implica que trobem els mateixos establiments a cada cantonada (o a cada país) i que, a poc a poc, ens adonem que hem perdut la identitat. I això em recorda el que sempre he sentit dir a la mare: "*qui perd els orígens, perd la identitat*". Per mi és una frase que m'ha transmès ella, però a la vegada és una cita de la coneguda cançó "*Jo vinc d'un silenci*" de **Raimon** i també la trobem en textos de **Joan Salvat-Papasseit** o **Salvador Espriu**.

Com ja deuen veure, no és un restaurant que baixa la persiana. És l'exemplificació real, allunyada de tota ficció, de com perdem alguns dels bocins que ens caracteritzen. Passa a Catalunya, però no només. És cosa de totes les cultures que esdevenen trepitjades pels gegants de la unificació, l'efecte de la globalització. És la batalla aferrissada que defensa **Carlo Petrini** des de *Slow Food* - ampliable al *Moviment Slow* - i des d'on podem contribuir amb les nostres decisions i els nostres actes. Tampoc va exclusivament de gastronomia, va de cultura i societat en el seu concepte més ampli.